

Srovnáme míru nejistoty

Mít zbytečně konzervativní portfolio je drahé. Šídíme se o výnosy, kterých bychom mohli dosáhnout, kdybychom byli odvážnější.

Stejně tak chtít mít pojištěno úplně všechno do poslední koruny, je nákladná záležitost. Podobně jako u investic platí, že přijetí určité míry nejistoty znamená vyšší výnosy. V případě pojištění pod výnosy chápeme rozdíl jako uspořené pojistné. Ušetřené pojistné by mělo být vyšší než případné škody.

(Pozor, opět platí v průměru, ale neznamená to totéž pro každého. Řeč je jen o pojistných událostech, které nenapáchají vysoké finanční škody. Jde o delší karenční lhůty, spoluúčasti...)

V běžném životě nemáme jistotu ani v příjmech, ani ve výdajích. Přesto jsme schopni se této nejistotě přizpůsobit.

Pouze vnímáme trochu jinak, pokud se jedná o nejistotu „z běžného života“ a nejistotu „ze světa financí“. Z hlediska našich peněz (našeho účtu a naší peněženky) je jedno, jestli vyhodíme 5 000 Kč za drobnou opravu auta nebo jestli proděláme 5 000 Kč v našem portfolio, případně jestli přijdeme o 5 000 Kč proto, že jsme byli dva týdny nemocní a nebyli jsme pro tento případ pojištěni.

I když si řekneme, že 5 000 Kč je pro naši peněženku pořád 5 000 Kč, stejně na tuto částku pohlížíme jinak, pokud se jedná o ztrátu v portfolio nebo o naši nemoc. U nemoci si řekneme, že za to nemůžeme (zásah vyšší moci) a občas se to stává každému. V případě portfolio to bereme jako ztrátu našich peněz, které jsme vydělali. Měli jsme je a najednou je nemáme. Můžeme mít podobný pocit, jako kdyby nám je někdo ukradl z účtu. Kdybychom ale investovali 200 000 Kč, během jednoho roku bychom vydělali 10 000 Kč a potom během dvou měsíců prodělali 5 000 Kč, nebude to pro nás tak moc nepříznivá zpráva. Budeme se utěšovat tím, že jsme stále ještě v plusu.

Na naše peníze se koukáme podle toho, jak jsme k nim přišli. Možná to není úplně logické, ale takový je běžný postoj většiny lidí.

V pohledu na peníze se uplatňuje ještě jeden psychologický faktor. Ztráta je vnímána emotivněji než zisk. Ztratit 5 000 Kč je vnímáno jako větší zlo než ztratit šanci na vydělání 5 000 Kč. To je důvod, proč hodně investorů investuje konzervativně. Je pro ně důležitější neprodělat 5 000 Kč než mít šanci vydělat třeba i 10 000 Kč.

Pokud se nám podaří pozměnit pohled na rizika a na vlastní peníze, máme možnost nakládat s vlastními penězi daleko aktivněji, výnosněji a rizikověji. Rizikověji nemusí vždy nevyhnutelně znamenat, že by nás něco mělo výrazně ohrožovat.

Připuštění vyššího rizika znamená, že můžeme použít investice s vyšším výnosem. U každého podstoupeného rizika musíme ale zvažovat, jestli je pro nás stále ještě přijatelné, nebo jestli nám nezpůsobí vážné finanční problémy.

V případě financí jsme ochotni akceptovat výrazně nižší míru rizika na rozdíl od jiných rizik, kterým jsme vystaveni v našem denním životě a která už skoro automaticky akceptujeme.

Petr Syrový